

Zločini te naravi, bilo čiji i bilo gdje počinjeni, uistinu su djelo Sotone

BLEIBURG - MACELJ • Da ni osam desetljeća nakon križnoga puta ne blijedi spomen na desetke tisuća njegovih žrtava, pokazala su u subotu 17. svibnja okupljanja vjernoga hrvatskoga puka na komemoracijama diljem Hrvatske i Bosne i Hercegovine, kao i u Bleiburgu. Središnje je mjesto imalo slavlje koje

je u Maclju predvodio splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Zdenko Križić, koji je uputio snažne riječi osude poslijeratnih partizanskih zločina. »Činiti zločine ove naravi, od bilo koga i bilo gdje, uistinu je djelo Sotone. Čovjek, po svojoj naravi, ne bi mogao činiti takva zvjerstva nad drugim čovjekom. On to može samo kada

dopusti da njime ovlada Sotona«, istaknuo je pozivajući na molitvu kako za žrtve zločina tako i za njihove počinitelje. I na drugim su spomenmjestima snažno odjeknuli pozivi na uspostavu istine o tragediji križnoga puta: istine koja nije samo obrana od ponavljanja mraka, nego i saveznik u izgradnji pravednijega društva. >str. 2

Osam desetljeća nakon bleiburške tragedije ne blijedi spomen na žrtve »Mržnja nikada ne donosi blagoslov i na njoj se ne gradi budućnost«

**HRVATSKA -
AUSTRIJA - BIH**

• Naredbodavci i izvršitelji nisu se bojali ubijati, a sada se boje istine

Misnim slavljem kod crkve Muke Isusove u Maclju u subotu 17. svibnja te nizom molitveno-komemorativnih događanja u drugim dijelovima Hrvatske, kao i u austrijskom Bleiburgu kao središnjem simbolu hrvatskoga stradanja, više tisuća hrvatskih vjernika spomenulo se žrtava partizanskih zločina na tzv. križnim putovima i marševima smrti nakon Drugoga svjetskoga rata.

Okrutna ubojstva posljedica su zatrovanosti duša • Misu na Maclju predvodio je splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Zdenko Križić. U svibnju 1945., nakon predaje hrvatskih vojnika i civila na Bleiburgu, u raznim dijelovima Slovenije, Hrvatske i susjedne BiH započele su masovne partizanske egzekucije i zlostavljanja zarobljenika. Takva zbivanja, podsjetio je nadbiskup Križić, ulaze u kategorije misterija ljudske tragedije i misterija zla. »Bila su to okrutna masovna ubijanja bez ikakva suđenja i bilo kakve provjere o krivici ili nevinosti žrtava. Stojimo ovdje na zemlji natopljenoj krvlju poznatih i nepoznatih ljudi čija krv, kao nekada i Abelova, nije prestala vikati nebu kroz sva ova desetljeća, kao što još uvijek viče i krv svih drugih nevinih žrtava u bilo kojem kutku naše zemlje«, rekao je nadbiskup Križić. »Kada zatruje svoju dušu i savjest, čovjek postaje spreman činiti zločin, ići i ispod razine životinja«, upozorio je splitsko-makarski nadbiskup i dodao: »Činiti zločine ove naravi, od bilo koga i bilo gdje, uistinu je djelo Sotone. Čovjek, po svojoj naravi, ne bi mogao činiti takva zvjerstva nad drugim čovjekom. On to može samo kada dopusti

»Stojimo ovdje na zemlji natopljenoj krvlju poznatih i nepoznatih ljudi čija krv, kao nekada i Abelova, nije prestala vikati nebu kroz sva ova desetljeća, kao što još uvijek viče i krv svih drugih nevinih žrtava u bilo kojem kutku naše zemlje«, podsjetio je u propovijedi na Maclju splitsko-makarski nadbiskup Križić

da njime ovlada Sotona.« No onaj koji čini zlo ne može istodobno i biti sretan u svojoj nutрини, upozorio je nadbiskup Križić i pojasnio: »Čovjek koji čini zlo bit će na jedan ili drugi način žrtva svojega vlastitoga zla. Tu istinu nalazimo na mnogim mjestima Svetoga pisma, počevši od prvih stranica.«

Mjesta zla moraju postati mjesta praštanja • »Zahvalni smo Bogu na daru slobode koja nam omogućuje da žrtvama, koje su na ovom lokalitetu razbacane kao zadnje smeće, možemo povratiti nešto ljudskoga dostojanstva koje im je bilo posve oduzeto i iskazati ljudsko poštovanje i na ovaj način«, rekao je nadbiskup Križić te podsjetio da, premda se možda sva imena žrtava ne znaju, može se reći da su sve žrtve partizanskih zločina bili ljudi, a to znači i da su bili stvoreni na sliku Božju. Okupljene na Maclju nadbiskup Križić potaknuo je da se mole za duše žrtava, ali i da Bogu upute svoje molitvu na nakanu da se zločini nakon Drugoga svjetskoga rata više nigdje ne ponove. »Za nas vjernike mjesta zločina su sveta mjesta i zato moraju biti mjesta praštanja, a ne mržnje, mjesta molitve, a ne proklinjanja. Mržnja nikada ne donosi blagoslov i na njoj se ne gradi budućnost«, podsjetio je nadbiskup Križić.

Molitva je najjača brana zlu • Osim za žrtve, treba moliti i za

Mržnja komunističkih krvnika nije imala zadnju riječ

— Misno slavlje u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla u Bleiburgu u petak 16. svibnja predvodio je rektor Hrvatskoga katoličkoga sveučilišta dr. Željko Tanjić. »Mi smo se u ovih osamdeset godina nasmušali, načitali i nagledali raznih interpretacija bleiburške tragedije u kojoj su ljudi bili ubijani samo zato što su bili pripadnici hrvatskoga naroda ili zato što su bili označeni kao ideološki protivnici«, rekao je u propovijedi dr. Tanjić i dodao: »Zato se kao vjernici pitamo zar je takav pogled jedini moguć. Postoji li neki drugačiji pogled? Naš pogled na povijest i na budućnost želi biti pogled prožet prisutnošću raspetoga i uskrsnuloga Krista, koji je drugačiji od svakoga drugoga pogleda.« »Bez Krista nitko ne može biti dionikom ispunjenja obećanja o pripravljenom mjestu, o mnoštvu stanova koje je pripremio za nas, posebice za one koji su nevino patili, koji su ugnjetavani, koji su otišli u smrt s nadom i vjrom da lopata bačene zemlje na njihova ušutkana usta te

da zaborav i mržnjom opijena pobjeda komunističkih krvnika nije zadnja riječ«, rekao je dr. Tanjić. »Logika pobjede vođena mržnjom, sljepilom i ideološkim okovima koja nije vidjela čovjeka, nego samo neprijatelja koji je bio lišen i onoga temeljnoga ljudskoga dostojanstva, logika je koja nas i danas prati i koja se pod krinkom 'antifašizma' i dalje pokazuje živom, bez kajanja i bez priznanja vlastitih zlodjela«, upozorio je dr. Tanjić i dodao: »Da, pobijedili su, ali nisu donijeli oslobođenje dostojno čovjeka, nisu uspostavili pogaženu pravdu, nisu zacijelili patnje koje su neke od njihovih žrtava u ime vlastitih isto tako pogubnih ideologija nanijele i njima i drugima, nego su bez razlike kaznili sve koji nisu pristajali uz njihovu nemilosrdnu ideologiju.« U Bleiburgu su u petak 16. svibnja zapaljene svijeće kod spomenika žrtvama na groblju u Unterloibachu. Predstavljena je i knjiga slovenskoga autora Igora Omerze »Slovenska Udba i Počasni bleiburški vod«.

obraćanja onih koji su zlo učinili. »Mi smo duboko uvjereni da je molitva najjača brana zlu, brana koja sprječava njegovo širenje, ako ne može biti posve iskorišteno«, rekao je splitsko-makarski nadbiskup metropolit i podsjetio da je oprost i pomirenje naglasak sveopće Crkve u sklopu jubilejske 2025. godine. Nadbiskup je također upozorio da se zlo ne može relativizirati. Podsjećajući na papu Ivana Pavla II., koji je 2000. godine tražio oprost od svih kojima su kršćani činili bilo kakvo zlo, nadbiskup Križić je poručio: »Moramo biti svjesni da nije ovo jedino mjesto ljudskoga stradanja u našoj domovini niti su samo naši ljudi bili žrtve tuđega zla. Bilo je i drugih koji su bili žrtve našega zla. Osuđujući tuđa zla, ne smijemo zaboraviti kajati se za vlastita.«

Govoreći u zaključku homilije o pitanju oprosta, nadbiskup Križić podsjetio je da sam po sebi oprost ne dolazi samo snagom ljudske naravi, nego i snagom Božje milost. »Molimo da dragi Bog nagradi vječnim životom mučeničku smrt ovih ljudi i svih drugih nevinih žrtava, da im udijeli ono mjesto u novom životu gdje smrt i patnja, a ni zli ljudi, ne će imati pristup.« Nadbiskup Križić predvodio je i molitvu za žrtve partizanskih zločina u jutarnjim satima kod središnjega križa na zagrebačkom groblju Mirogoju. Vijence su položili predstavnici vlasti Republike Hrvatske, predstavnici Počasnoga bleiburškoga voda i drugi uzvanici. »Neka Krist otvori naša srca i učini nas sposobnima prihvatiti njegov mir kako bi mogao izliječiti sve nezacijeljene rane upravo u trenucima kada svoje misli upravljamo prema teškim trenucima naše povijesti, spominjući se svibnja 1945. godine kada su mnogi razoružani vojnici i civili bježeći od komunističkoga režima bez suđenja bili ubijani, a njihova tijela bacana u jame i masovne grobnice«, rekao je nadbiskup Križić. Uz splitsko-makarskoga nadbiskupa molitvu za žrtve muslimanske vjere predvodio je zamjenik glavnoga imama Medžlisa Islamske zajednice Zagreb Mersad Krešić. Za žrtve bleiburške tragedije molilo se i u četvrtak 15. svibnja na splitskom groblju Lovrincu, kod križa podignuta u čast ubijenim domobranima, gdje su od 1944. do 1946. u masovnu grobnicu dovoženi posmrtni ostatci zarobljenika logora na Firulama, Gripama i Sustipanu. Molitvu je predvodio Tomislav Čubelić, koji je u nalogu pitao: »Boji li se moj narod istine? Je li moguće da ne želi da istina dođe na vidjelo? Kako to da se izvršitelji i naredbodavci nisu bojali ubijati, lagati, ušutkati? Nama su branitelji stvorili dr-

»Nažalost neki pokušavaju minimizirati ili čak potpuno zanemariti razmjere stradanja nevinih ljudi tijekom komunističkoga režima, pa i ovdje, na našim prostorima. Takvi pokušaji da se istina o prošlim stradanjima zamagli samo otvaraju vrata ponovnoga mraka. Svaki pošten i časni građanin, a još više vjernik, mora inzistirati na istini«, podsjetio je mostarsko-duvanjski biskup Petar Palić na komemoraciji u Radimlji

” **Nadbiskup Križić predvodio je i molitvu za žrtve partizanskih zločina u jutarnjim satima kod središnjega križa na zagrebačkom groblju Mirogoju. Vijence su položili predstavnici vlasti Republike Hrvatske, predstavnici Počasnoga bleiburškoga voda i drugi uzvanici. »Neka Krist otvori naša srca i učini nas sposobnima prihvatiti njegov mir kako bi mogao izliječiti sve nezacijeljene rane...«**

žavu krvlju i opet se bojimo istine. Istina ne traži ništa nego da činjenice budu na svojem mjestu. Istina ne traži osvetu. Kako to da se naredbodavci i izvršitelji nisu bojali ubijati i mučiti ljude za koje molimo, a boje se istine o tome što su činili. Boje se istine i brane se ideologijom u ime koje su ih ubijali. Kako to da se boje samo istine? »Misa za žrtve slavljenja je u Splitu u crkvi sv. Ane na Poljudu.

Istina nikada nije neprijatelj

• Za žrtve partizanskih zločina nakon Drugoga svjetskoga rata molilo se i u Radimlju kod Stoca, gdje se nalazi niz lokaliteta u koje su bacani ubijeni. Misno je slavlje predvodio mostarsko-duvanjski biskup Petar Palić. Biskup je podsjetio da su kršćani pozvani spominjati se žrtava, ali i moliti za neprijatelje i praštati. Poručio

je da zlo ne može biti izbrisano, ali može biti pobijeđeno ljubavlju, istinom, pravednošću i praštanjem. »Praštanjem ne brišemo prošlost, nego dopuštamo sebi da se oslobodimo tereta prošlih nepravda i omogućuje nam da naš pogled prema budućnosti bude ispunjen nadom«, rekao je biskup Palić. »Nažalost, neki pokušavaju minimizirati ili čak potpuno zanemariti razmjere stradanja nevinih ljudi tijekom komunističkoga režima, pa i ovdje, na našim prostorima. Takvi pokušaji da se istina o prošlim stradanjima zamagli samo otvaraju vrata ponovnoga mraka. Svaki pošten i častan građanin, a još više vjernik, mora inzistirati na istini. Istina nije neprijatelj, istina je saveznik u izgradnji pravednijega društva«, rekao je biskup Palić.

Uz 80. godišnjicu bleiburške tragedije u dvorani »Vijenac« Nad-

biskupijskoga pastoralnoga instituta u Zagrebu održana je u četvrtak 15. svibnja komemorativna akademija. Predstavljen je zbornik radova s Međunarodnoga stručno-znanstvenoga simpozija »Kultura sjećanja na ratne i poratne žrtve Bleiburške tragedije i Križnog puta hrvatskog naroda«. Među temama koje su na akademiji spomenute, na tragu zbornika, bile su i neodrživost zabrane komemoracije na Bleiburgu, neutemeljenost optužaba za »neonacističko okupljanje«, uloga hrvatske emigracije u očuvanju spomena na žrtve bleiburške tragedije te mjesto Bleiburga u kolektivnoj svijesti hrvatskoga naroda. Glazbenim i scenskim nastupom akademiju su uveličali Zagrebački solisti, pjevači Ljubomir Puškarić, Jan Vukelić i Martina Gojčeta Silić te glumci Luca Anić i Joško Ševo. (ME)